

ВІДОМІСТЬ

проведеного _____ інструктажу
(вступного/повторного, позапланового, цільового, при звільненні)
з питань додержання антикорупційного законодавства посадовими особами
_____
(найменування підрозділу)

№ з/п	Військове звання	Прізвище та ініціали	Дата проведення інструктажу	Підпис
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

* У разі проведенні інструктажу у дистанційній формі особі, що інструктується, відповідна форма проведеного інструктажу надсилається в електронній формі.

Інструктаж проведено:

_____

(посада)

_____

(підпис)

_____

(ім'я та прізвище)

“ ____ ” _____ 20 ____ року

ІНСТРУКТАЖ **щодо додержання вимог антикорупційного законодавства** (вступний/повторний)

Методичні рекомендації та інструктажі щодо додержання антикорупційного законодавства розміщені на сайті Збройних Сил України в розділі - запобігання корупції за посиланням: <https://www.zsu.gov.ua/zapobigannya-korupczii/>, де є можливість додатково ознайомитись з нормативними та інформаційними матеріалами чи повідомити про корупційне правопорушення.

Загальні положення та норми Закону України "Про запобігання корупції"

I. Загальні положення

корупція - використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон), наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;

корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

правопорушення, пов'язане з корупцією - діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

пряме підпорядкування - відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням;

близькі особи - члени сім'ї суб'єкта, зазначеного у частині першій статті 3 Закону, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта;

неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової;

потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

викривач - фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання;

III. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням

Стаття 22. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища

Забороняє особі використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

Стаття 23. Обмеження щодо одержання подарунків

Забороняє особі безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- 1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- 2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Стаття 24. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними

Зобов'язує особу:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Стаття 25. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

Забороняє особі:

- 1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;
- 2) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що

належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України, крім випадку коли особа зобов'язана не пізніше 15 робочих днів з дня призначення (обрання) на посаду здійснити дії, спрямовані на припинення підприємницької діяльності та припинення її повноважень у складі правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, якщо особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляє інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

У визначений вище строк особі забороняється здійснювати підприємницьку діяльність, брати участь у діяльності та прийнятті рішень відповідними органами з дня призначення (обрання) на посаду та отримувати будь-які доходи (винагороду тощо) у зв'язку із здійсненням підприємницької діяльності або перебуванням у таких органах.

Стаття 26. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави

Забороняє особі:

1) протягом року з дня припинення відповідної діяльності укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами - підприємцями, якщо особа, протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювала повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців;

2) розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом;

3) протягом року з дня припинення відповідної діяльності представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган, підприємство, установа, організація, в якому (яких) вони працювали на момент припинення зазначеної діяльності.

Стаття 27. Обмеження спільної роботи близьких осіб

Визначає, що особа не може мати у прямому підпорядкуванні близьких їй осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їй особам та зобов'язані повідомити керівництво органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у цьому органі близьких їй осіб.

У разі виникнення обставин щодо порушення зазначених вимог вживати заходів щодо усунення таких обставин у п'ятнадцятиденний строк.

Якщо в зазначений строк ці обставини добровільно не усунуто, відповідні особи або близькі їм особи в місячний строк з моменту виникнення обставин підлягають переведенню в установленому порядку на іншу посаду, що виключає пряме підпорядкування.

У разі неможливості такого переведення особа, яка перебуває у підпорядкуванні, підлягає звільненню із займаної посади.

IV. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Стаття 28. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Зобов'язує особу:

1) вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;

2) повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі –

Національне агентство з питань запобігання корупції чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно;

3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

4) вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Слід звернути увагу, що безпосередній керівник особи або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади, протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу.

Стаття 29. Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів

Передбачає врегулювання конфлікту інтересів шляхом:

1) усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;

2) застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень;

3) обмеження доступу особи до певної інформації;

4) перегляду обсягу службових повноважень особи;

5) переведення особи на іншу посаду;

6) звільнення особи.

Водночас зазначена стаття зобов'язує особу самостійно вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих це документів безпосередньому керівнику або керівнику органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади.

Стаття 34. Переведення, звільнення особи у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів

Визначає про можливе переведення особи на іншу посаду у зв'язку з наявністю реального чи потенційного конфлікту інтересів за рішенням керівника органу у разі, якщо конфлікт інтересів у його діяльності має постійний характер і не може бути врегульований шляхом усунення такої особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті, обмеження її доступу до інформації, перегляду її повноважень та функцій, позбавлення приватного інтересу та за наявності вакантної посади, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям особи.

Стаття 36. Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав

Зобов'язує особу протягом 60 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі (окрім членів своєї сім'ї) належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом.

Якщо на момент закінчення зазначеного шістдесятиденного строку в системі депозитарного обліку встановлено обмеження на здійснення операцій з акціями на підставі відповідного рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про зупинення внесення змін до системи депозитарного обліку, особи зобов'язані передати такі належні їм акції в управління іншій особі протягом 60 днів з дня відновлення внесення змін до системи депозитарного обліку щодо відповідних акцій.

У вказаних вище випадках особі забороняється передавати в управління належні їм підприємства та корпоративні права на користь членів своєї сім'ї.

Особи, призначені (обрані) на посаду, в односторонній термін після передачі в управління належних їм підприємств та корпоративних прав зобов'язанні письмово повідомити про це Національне агентство із наданням нотаріально засвідченої копії укладеного договору.

V. Правила етичної поведінки

Стаття 38. Додержання вимог закону та етичних норм поведінки

Зобов'язує особу під час виконання своїх службових повноважень неухильно додержуватися вимог закону та загальновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими.

Стаття 40. Політична нейтральність

Зобов'язує особу при виконанні своїх службових повноважень дотримуватися політичної нейтральності, уникати демонстрації у будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів, не використовувати службові повноваження в інтересах політичних партій чи їх осередків або окремих політиків.

Стаття 41. Неупередженість

Зобов'язує особу при виконанні своїх службових повноважень діяти неупереджено, незважаючи на приватні інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання.

Стаття 42. Компетентність і ефективність

Зобов'язує особу сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення органів і осіб, яким вона підпорядкована, підзвітна або підконтрольна, не допускати зловживань та неефективного використання державної і комунальної власності.

Стаття 43. Нерозголошення інформації

Зобов'язує особу не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала їй відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, встановлених законом.

Стаття 44. Утримання від виконання незаконних рішень чи доручень

Зобов'язує особу:

- 1) незважаючи на приватні інтереси, утримуватися від виконання рішень чи доручень керівництва, якщо вони суперечать закону;
- 2) самостійно оцінювати правомірність наданих керівництвом рішень чи доручень та можливу шкоду, що буде завдана у разі виконання таких рішень чи доручень;
- 3) у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які особа вважає незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам, вона повинна негайно в письмовій формі повідомляти про це керівника органу, підприємства, установи, організації, в якому вона працює.

VI. Фінансовий контроль (декларування)

Стаття 45. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Зобов'язує особу щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства декларацію за минулий рік за формою, що визначається Національним агентством з питань запобігання корупції, а також у випадках, передбачених зазначеною статтею.

Стаття 52. Додаткові заходи здійснення фінансового контролю

Встановлює для особи обов'язок письмово:

- 1) у двадцятиденний строк, повідомляти Національне агентство про відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунку в установі банку-нерезидента;
- 2) у десятиденний строк, повідомляти Національне агентство про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на

суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року (зазначена норма застосовується до суб'єктів декларування, які є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків, відповідно до статті 51³ цього Закону).

VII. Захист викривачів

Стаття 53. Державний захист викривачів

Встановлює, що викривачі, їх близькі особи перебувають під захистом держави.

За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну викривачів, їх близьких осіб у зв'язку із здійсненим повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві".

Для захисту прав та представництва своїх інтересів викривач може користуватися всіма видами правничої допомоги, передбаченої Законом України "Про безоплатну правничу допомогу", або залучити адвоката самостійно.

Стаття 53³. Права та гарантії захисту викривача

Встановлює, що права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача. Такі права виникають з моменту повідомлення інформації про можливі факти корупції.

Викривач має право:

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені цим Законом;
- 2) подавати докази на підтвердження своєї заяви;
- 3) отримувати від уповноваженого органу, до якого він подав повідомлення, підтвердження його прийняття і реєстрації;
- 4) давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- 5) на безоплатну правничу допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
{Пункт 5 частини другої статті 53-3 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}
- 6) на конфіденційність;
- 7) повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- 8) у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- 9) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;
- 10) на винагороду у визначених законом випадках;
- 11) на отримання психологічної допомоги;
- 12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- 13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

Стаття 53⁴. Захист трудових прав викривача

Встановлює, що викривачу, його близьким особам не може бути відмовлено у прийнятті на роботу, їх не може бути звільнено чи примушено до звільнення, притягнуто до дисциплінарної відповідальності чи піддано з боку керівника іншим негативним заходам впливу або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупції.

У разі відсторонення викривача, від виконання обов'язків за посадою не з його вини оплата праці на цей період здійснюється в розмірі середньої заробітної плати за останній рік.

Викривачу, його близьким особам не може бути відмовлено в укладенні чи продовженні договору, трудового договору (контракту), наданні адміністративних та інших послуг у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупції.

Забороняється створювати перешкоди викривачу, його близьким особам у подальшому здійсненні ними їх трудової, професійної, господарської, громадської, наукової або іншої діяльності, проходженні ними служби чи навчання, а також вживати будь-яких дискримінаційних заходів у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупції.

У разі порушення вищевказаних прав, викривачу та його близьким особам гарантується їх поновлення.

Стаття 53⁵. Право викривача на конфіденційність та анонімність

Забороняє розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених законом.

У разі якщо законом дозволяється без згоди викривача ухвалення обґрунтованого рішення про розголошення інформації про викривача або інформації, яка може ідентифікувати особу викривача, викривач повинен бути повідомлений про це не пізніше ніж за 18 робочих днів до дня розкриття відповідної інформації шляхом вручення йому повідомлення про ухвалення відповідного рішення під розписку. У повідомленні про розкриття інформації про особу викривача має бути вказано коло осіб, яким буде розголошена інформація, а також підстави такого розголошення.

За незаконне розкриття відомостей про викривача настає відповідальність, передбачена законом.

Стаття 53⁷. Винагорода викривачу

Визначає, що право на винагороду має викривач, який повідомив про корупційний злочин, грошовий розмір предмета якого або завдані державі збитки від якого у п'ять тисяч і більше разів перевищують розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого законом на час вчинення злочину.

Розмір винагороди становить 10% від грошового розміру предмета корупційного злочину або розміру завданих державі збитків від злочину після ухвалення обвинувального вироку суду. Розмір винагороди не може перевищувати трьох тисяч мінімальних заробітних плат, установлених на час вчинення злочину.

Стаття 53⁸. Юридична відповідальність викривача

Визначає, що викривач не несе юридичної відповідальності за повідомлення про можливі факти корупції, поширення зазначеної у повідомленні інформації, незважаючи на можливе порушення таким повідомленням своїх службових, цивільних, трудових чи інших обов'язків або зобов'язань.

Повідомлення про можливі факти корупції не може розглядатися як порушення умов конфіденційності, передбачених цивільним, трудовим або іншим договором (контрактом).

Викривач звільняється від цивільно-правової відповідальності за майнову та/або моральну шкоду, завдану внаслідок здійснення повідомлення про можливі факти корупції, крім випадку здійснення завідомо неправдивого повідомлення. У разі неумисного повідомлення викривачем недостовірної інформації вона підлягає спростуванню у порядку, визначеному Цивільним кодексом України.

Стаття 65¹. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення"

Передбачає, що за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень особа притягається до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

**Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією,
викладені в Кодексі України про адміністративні правопорушення**

Стаття 172⁴. Порухення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом.

Стаття 172⁵. Порухення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків -

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого подарунка.

Стаття 172⁶. Несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 172⁷. Неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів -

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 172⁸. Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень, -

тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 172⁹. Невжиття передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення -

тягне за собою накладення штрафу від ста двадцяти п'яти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

**Корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення,
викладені в Кримінальному Кодексі України**

Стаття 191. Привласнення чи розтрата чужого майна, яке було ввірене особі чи перебувало в її віданні, -

карається штрафом від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до чотирьох років, або позбавленням волі на строк до чотирьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Стаття 210. Нецільове використання бюджетних коштів службовою особою, а так само здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням всупереч Бюджетному кодексу України чи закону про Державний бюджет України на відповідний рік, якщо предметом таких дій були бюджетні кошти у великих розмірах, -

караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Стаття 262. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, а також заволодіння предметами, що перелічені в частині першій цієї статті, шляхом зловживання службової особи своїм службовим становищем - *караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.*

Стаття 308. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або із застосуванням насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або особою, яка раніше вчинила одне із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 306, 307, 310, 311, 312, 314, 317 цього Кодексу, або у великих розмірах, а також заволодіння наркотичними засобами, психотропними речовинами або їх аналогами шляхом зловживання службової особи своїм службовим становищем -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

Стаття 312. Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або із застосуванням насильства, що не є небезпечним для життя або здоров'я, чи з погрозою застосування такого насильства, або у великих розмірах, а також заволодіння прекурсорами шляхом зловживання службової особи своїм службовим становищем, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 354. Пропозиція чи обіцянка працівникові підприємства, установи чи організації, який не є службовою особою, або особі, яка працює на користь підприємства, установи чи організації, надати йому (їй) або третій особі неправомірну вигоду, а так само надання такої вигоди за вчинення чи невчинення працівником будь-яких дій з використанням становища, яке він займає, або особою, яка працює на користь підприємства, установи чи організації, в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи -

караються штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до ста годин, або виправними роботами на строк до одного року, або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк.

Особа, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду, звільняється від кримінальної відповідальності за злочини, передбачені статтями 354, 368³, 368⁴, 369, 369² цього Кодексу, якщо після пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди вона - до отримання з інших джерел інформації про цей злочин органом, службова особа якого згідно із законом наділена правом повідомляти про підозру, - добровільно заявила про те, що сталося, такому органу та активно сприяла розкриттю злочину, вчиненого особою, яка одержала неправомірну вигоду або прийняла її пропозицію чи обіцянку. Зазначене звільнення не застосовується у разі, якщо пропозиція, обіцянка чи надання неправомірної вигоди були вчинені по відношенню до осіб, визначених у частині четвертій статті 18 цього Кодексу.

Стаття 357. Викрадення, привласнення, вимагання офіційних документів, штампів чи печаток або заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання особи своїм службовим становищем, а так само їх умисне знищення, пошкодження чи приховування, а також здійснення таких самих дій відносно приватних документів, що знаходяться на

підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності, вчинене з корисливих мотивів або в інших особистих інтересах, -

караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або пробачійним наглядом на строк до трьох років, або обмеженням волі на той самий строк.

Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб, -

карається пробачійним наглядом на строк до трьох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, із штрафом від двохсот п'ятдесяти до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 368. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання службовою особою неправомірної вигоди, а так само прохання надати таку вигоду для себе чи третьої особи за вчинення чи невчинення такою службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає неправомірну вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища -

карається штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або пробачійним наглядом на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк від двох до чотирьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 369. Пропозиція чи обіцянка службовій особі надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а так само надання такої вигоди за вчинення чи невчинення службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища -

караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до чотирьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

Стаття 410. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем, вчинені військовою службовою особою із зловживанням службовим становищем, або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або такі, що заподіяли істотну шкоду, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

ЦІЛЬОВИЙ ІНСТРУКТАЖ щодо порядку подання щорічних декларацій в період дії правового режиму воєнного стану

Відповідно до підпунктів “в” ,“г” та “и” пункту 1 частини першої статті 3 Закону України “Про запобігання корупції” (далі – Закон) суб’єктами, на яких поширюється дія Закону є: військові посадові особи; державні службовці; працівники Генерального штабу Збройних Сил України, які обіймають посади, пов’язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій або здійснюють функції представників влади.

Відповідно до частини 12 статті 6 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу” військові посадові особи – це військовослужбовці, які обіймають штатні посади, пов’язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов’язків, або які спеціально уповноважені на виконання таких обов’язків згідно із законодавством (незалежно від військових звань).

На період дії воєнного стану суб’єктами декларування є:

- 1. державні службовці;**
- 2. працівники Генерального штабу Збройних Сил України, які обіймають посади, пов’язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій або здійснюють функції представників влади;**
- 3. звільнені в попередньому році військові посадові особи Збройних Сил України;**
- 4. військовослужбовці Збройних Сил України, які відповідно до пунктів 1-4 частини 7 статті 45 Закону:**
  - 1) проходять військову службу на посадах міністрів, заступників міністрів, керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади та їх заступників, на інших посадах в апаратах міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів системи правосуддя або які відряджені на такі посади;
  - 2) входять до складу військово-лікарських комісій, лікарсько-льотних комісій або відряджені до них;
  - 3) проходять службу у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки або відряджені до них (крім осіб рядового складу підрозділів охорони відповідних центрів);
  - 4) здійснюють (беруть участь у здійсненні) підготовку, організацію, проведення закупівель товарів, робіт та послуг відповідно до Закону України “Про оборонні закупівлі”, Закону України “Про публічні закупівлі” або інших актів законодавства у сфері публічних (оборонних) закупівель, укладення договорів (контрактів), контроль за якістю товарів, робіт та послуг оборонного призначення, у тому числі:
    - уповноважені особи у розумінні Закону України “Про публічні закупівлі”;
    - особи, які входять до складу Міжвідомчої комісії щодо розгляду доцільності застосування процедури закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення у єдиного виконавця, якщо вартість закупівлі дорівнює або перевищує 200 мільйонів гривень;
    - особи, які входять до складу колегіального органу, що утворюється державним замовником відповідно до Закону України “Про оборонні закупівлі”;
    - особи, які здійснюють контроль за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації;

За наявності вищезгаданих умов, вимоги щодо декларування поширюються також на:

- військовослужбовців військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, військової служби за призовом осіб офіцерського складу (абз. 7 ч. 5 ст. 45 Закону);
- військових посадових осіб із числа військовослужбовців військової служби за контрактом осіб рядового складу, військової служби за контрактом осіб сержантського і старшинського складу, військовослужбовців молодшого офіцерського складу військової служби за контрактом осіб офіцерського складу (абз. 8 ч. 5 ст. 45 Закону);
- на військовослужбовців, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище (військових посадових осіб вищого офіцерського складу). *Окрім подання декларацій, зобов'язані також повідомляти про суттєві зміни у майновому стані та відкриття валютного рахунка (ч. 6 ст. 52 Закону).*

Відповідно до вимог частин 1-4 статті 45 Закону усі вищезазначені суб'єкти декларування:

- зобов'язані:
  - до 1 квітня подати шляхом заповнення на офіційному вебсайті Національного агентства декларацію за минулий рік;
  - у разі припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, **протягом 30 календарних днів** з дня припинення подати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави, за період, не охоплений раніше поданими деклараціями, а також **до 1 квітня наступного року** після року припинення такої діяльності подати декларацію за минулий рік (ч. 2 ст. 45 Закону).
- мають право:
  - упродовж 30 днів після подання декларації суб'єкт декларування має право подати виправлену декларацію.
  - у разі самостійного виявлення суб'єктом декларування у декларації недостовірних відомостей після спливу терміну для подання виправленої декларації, передбаченого абзацом першим частини 4 статті 45 Закону, але до початку проведення Національним агентством повної перевірки цієї декларації, суб'єкт декларування може звернутися до Національного агентства з листом з поясненням причин, що призвели до внесення недостовірних відомостей та неподання виправленої декларації у зазначений термін, додавши підтвердні документи.

Порядок заповнення та подання щорічної декларації визначено наказом Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) від 08 листопада 2023 року № 252/23 (в редакції Наказу Національного агентства від 19.06.2024 № 157/24).

Роз'яснення по заповненню декларацій доступне на сайті Національного агентства за посиланням – bit.ly/4b6G1sG.

Технічна допомога у роботі з Реєстром декларацій доступна на вебсайті Національного агентства за посиланням – bit.ly/3EJZfbx.

Рекомендований для ознайомлення уповноваженим на виконання функцій держави особам вебінар щодо здійснення перевірки факту подання суб'єктами декларування декларацій за посиланням – bit.ly/4k5N8FG.

Просимо врахувати додаткові матеріали для перевірки факту неподання чи несвоєчасного подання декларації (посилання на матеріали вебінару – bit.ly/4gYaavo).

Інші суб'єкти декларування (не зазначені в пункті 1-4 частини 7 статті 45 Закону) зобов'язані подати декларації **не пізніше 90 календарних днів** з дня настання першої з таких обставин – припинення або скасування воєнного стану чи звільнення з військової служби.

ІНСТРУКТАЖ **щодо додержання антикорупційного законодавства особою,** **яка припинила діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави**

Правовою основою фінансового контролю за діяльністю військових посадових осіб є Закон України “Про запобігання корупції”, який встановлює систему правил, заходів і процедур, спрямованих на протидію та запобігання корупції.

Фінансовий контроль за діяльністю військових посадових осіб здійснюється через подання декларації уповноваженими на виконання функцій держави особами.

Порядок заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави (далі - декларація) визначено наказом Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) від 08 листопада 2023 року № 252/23 (в редакції Наказу Національного агентства від 19.06.2024 № 157/24).

Роз'яснення по заповненню декларацій доступне на сайті Національного агентства за посиланням - bit.ly/4b6G1sG.

Технічна допомога у роботі з Реєстром декларацій доступна на вебсайті Національного агентства за посиланням - bit.ly/3EJZfbx.

Декларація заповнюється та подається особисто суб'єктом декларування шляхом заповнення відповідної електронної форми після автентифікації у власному персональному електронному кабінеті у Реєстрі на вебсайті Національного агентства.

Суб'єкти декларування

Військові посадові особи (військовослужбовці, які обіймають штатні посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або які спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків згідно із законодавством, окрім військових посадових осіб, зазначених у частині 5 статті 45 Закону;

Працівники Генерального штабу Збройних Сил України, які обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій;

Держслужбовці.

Подання декларації при звільненні суб'єктами декларування

Особи, зазначені у підпунктах “в”-“г” пункту 1, підпункті “г” пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, **протягом 30 календарних днів** з дня припинення відповідної діяльності подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави, за період, не охоплений раніше поданими деклараціями.

(суб'єкти декларування, які підпадають під дію частини 7 статті 45 Закону, подають декларацію при звільненні не пізніше 90 календарних днів з дня настання першої з таких обставин – припинення або скасування воєнного стану чи звільнення з військової служби).

Така декларація подається за період, який не був охоплений деклараціями, раніше поданими суб'єктом декларування з моменту виникнення цього обов'язку, та містить інформацію станом на останній день такого періоду, яким є останній день здійснення діяльності, яка передбачає обов'язок подання декларації, перебування на посаді, яка зумовлює здійснення такої діяльності.

Під раніше поданими деклараціями розуміються декларації, що були подані до Реєстру, крім декларації кандидата на посаду.

Відлік строку подання декларації при звільненні починається з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення діяльності.

Якщо в особи упродовж звітного періоду були підстави для подання декларації при звільненні декілька разів, кожна з них має бути подана за період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями.

Приклад

Особа подала декларацію при звільненні за період з 01.01.2023 до 01.03.2023, а потім була прийнята на іншу роботу, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, з якої була звільнена 02.12.2023. Така особа зобов'язана подати декларацію при звільненні за період з 02.03.2023 до 02.12.2023 включно.

Подання щорічної декларації

Особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, або іншу діяльність, зазначену у підпункті "г" пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані до **1 квітня** наступного року після року припинення діяльності подати в установленому частиною першою статті 45 Закону порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави, за минулий рік. (вид декларації "щорічна" із обранням підвиду – "я припинив(ла) виконувати функції держави (після звільнення)").

Щорічна декларація – декларація, яка подається відповідно до частини першої статті 45 Закону (щороку) та абзацу другого частини другої статті 45 Закону (після припинення діяльності (після звільнення)) у період з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передую року, в якому подається декларація, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Упродовж 30 днів після подання декларації суб'єкт декларування має право подати виправлену декларацію.

У разі притягнення суб'єкта декларування до відповідальності за неподання декларації або в разі виявлення у ній недостовірних відомостей, що підтверджується відповідним рішенням суду, яке набрало законної сили, або рішенням Національного агентства, суб'єкт декларування упродовж 10 днів зобов'язаний подати відповідну декларацію, у тому числі виправлену декларацію з достовірними відомостями.

У разі самостійного виявлення суб'єктом декларування у декларації недостовірних відомостей після спливу терміну для подання виправленої декларації, передбаченого абзацом першим частини 4 статті 45 Закону, але до початку проведення Національним агентством повної перевірки цієї декларації, суб'єкт декларування може звернутися до Національного агентства з листом з поясненням причин, що призвели до внесення недостовірних відомостей та неподання виправленої декларації у зазначений термін, додавши підтвердні документи. Подані таким чином суб'єктом декларування відомості мають бути розглянуті Національним агентством під час повної перевірки цієї декларації.

Окрім того, суб'єкти декларування, які на період до припинення або скасування воєнного стану скористувались правом не зазначати в декларації відомості про місцезнаходження об'єкта нерухомості, що належить суб'єкту декларування та членам його сім'ї, передбаченого пунктами 2, 2-1 частини першої статті 46 цього Закону, що розташований за межами України та є місцем фактичного проживання члена сім'ї суб'єкта декларування, зобов'язані подати декларації за відповідні звітні періоди з усіма відомостями, визначеними статтею 46 Закону, не пізніше 90 днів з дня припинення або скасування воєнного стану, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX.

Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави.

Особам, уповноваженим на виконання функцій держави, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, забороняється (частина 1 статті 26 Закону):

протягом року з дня припинення відповідної діяльності укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами - підприємцями, якщо особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, протягом року до дня припинення виконання функцій держави здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців;

Правочини у сфері підприємницької діяльності, вчинені з порушенням вищезазначених обмежень, можуть бути визнані недійсними.

Порушення вищезазначених обмежень щодо укладення трудового договору (контракту) є підставою для припинення відповідного договору.

розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом;

протягом року з дня припинення відповідної діяльності представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган, підприємство, установа, організація, в якому (яких) вони працювали на момент припинення зазначеної діяльності.